

TÜRK SOSYOLOGLARI – ANADOLU ÜNİVERSİTESİ FİNAL 2023

1. Behice Boran, Toplumsal kurumların işleyiş mekanizmalarının ancak günlük hayatları metodoloji ile

elde edilecek.... veriler ile ortaya çıkarılabileceğini iddia eder.

A) Akşam.Yorumlayıcı - nitel

B) Eleştirel - pozitivist

C) Rasyonel - eleştirel

D) Pozitivist – Nicel

E) Pozitivist – Nitel

2. Ziya Gökalp' en çok etkileyen ve onun görüşlerini Türkiye'ye aktararak temsilciliğini yaptığı batılı sosyolog

aşağıdakilerden hangisidir?

A) Max Weber

B) Robert Merton

C) Emile Durkheim

D) Karl marks

C) Theodor Adorno

3. Baltacıoğlu'na göre toplumsal evrimin ulaştığı son aşamada aşağıdakilerden hangisidir?

A) Millet

B) Uygarlık

C) İnsanlık

D) Site

E) Derebeylik

4. Prens Sabahattin, burjuva toplum yapısına geçmek adına sektörüne ağırlık veren muhafazakar bir

sosyal yapı anlayışını savunmaktadır.

A) Hizmet

B) Tarım

C) Sanayi

D) Ulaşım

E) Metal

5. İbrahim Yasa'ya göre bir köyde Türk devriminin etkili olması için aşağıdakilerden hangisinin gelişmesi

gerekmektedir?

A) İletişim

B) Yeni iş imkanları

C) Tarımsal üretim

D) Dayanışma

E) Ulaşım

6. Mehmet Ali Şevki Sevindük'ün metodolojik yaklaşımına ilişkin aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) Sosyolojinin objesi tarihtir.

B) Obje ile yönetim ilişkisizdir.

C) Olaylar yerinde ve yaşanırken gözlemlenir.

D) Sosyoloji konu üzerine kurulmuştur

E) Sosyoloji ikinci el vesikalarla yapılır

7. Aşağıdakilerden hangisinde M. Belik Kıray'ın kentleşmeyle ilgili ifade ettiği 3 uyum mekanizması doğru olarak ifade edilmiştir.

A) Tüketim sorunu, yaşanan bölge, sosyal çevre.

B) Eğitim, gelir, meslek.

C) Tüketim sorunu, eğitim, meslek.

D) Hemşehrilik, eğitim, vergi.

E) Meslek, konut, gelir.

8. Aşağıdakilerden hangisi Mumtaz Turhan'a göre Avrupa'ya öğrenci gönderme konusunda eski uygulamaların aksaklık ve hataları arasında yer almaz?

A) Doğu'yu tanımlamak.

B) Yanlış öğrenci seçimi

C) Programsızlık

D) Hedefi doğru tayin edememek

E) Plansızlık

9. Mehmet izzet, “Büyük adamların fazla olmayışının nedeni maddi ve iktisadi koşullarda değil, toplumsal, daha doğrusu siyasi koşullarda aranmalıdır” sözüne hangi sosyoloğu örnek göstermiştir?

- A) Prens Sabahattin
- B) Emile Durkheim
- C) Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu
- D) Ziya Gökalp**
- E) Auguste Comte

10. Saint Simon'a göre aşağıdakilerden hangisi bal arısı grubundadır?

- A) Hahamlar
- B) Mülk sahipleri
- C) Sanatçılar**
- D) Askerler
- E) Rahipler

11. Cahit Tanyol'a göre kültürün ilk belirtisi ve özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Giyim kuşam
- B) Yaşam tarzının toplamı
- C) Dil**
- D) Din
- E) Teknoloji

12. “Canlı bir bedendeki kan dolaşımını bilmek, fizyoloji için ne ise kültür değişmelerine ait olayların bilinmesi

sosyoloji için odur.” karşılaştırmasını yapan aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mümtaz Turhan
- B) Cemil Meriç
- C) Maslow
- D) Malinowski
- E) Sorokin**

13. 1.960 lı yıllarda gecekondü ailesi ve Almanya'dan yurda dönen işçi aileleri üzerine çalışmalar yapan sosyolog aşağıdakilerden hangisidir?

A) İbrahim Yasa

B) Behice Boran

C) Mümtaz Turhan

D) Cahit Tanyol

E) Mübeccel Kıray

14. Niyazi Berkes'in türk sosyolojisinde ilk monografiler arasında yer alan eseri aşağıdakilerden hangisidir?

A) Türkiye'de çağdaşlaşma

B) İslamlık, ulusçuluk, sosyalizm

C) Bazı Ankara köyleri üzerine bir araştırma

D) Batıcılık, ulusçuluk ve toplumsal devrimler

E) Türk iktisat tarihi

15. Üniversitenin kendi araştırma inzivasından uzaklaşarak üniversite dışı hayat için bir güneş rolünü oynaması gerektiğini savunan sosyolog aşağıdakilerden hangisidir?

A) Baltacıoğlu

B) Gökarp

C) İzzet

D) Sevündük

E) Fındıkoğlu

16. Mübeccel Belik Kıray'ın "sahte şehirleşme" kavramı ile kastettiği yapı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Şehirlerin kozmopolit bir yapıya dönüşmesi

B) Şehirlerde feodal ilişkilerin devam etmesi

C) Şehirlerde tüketim kalıplarının değişmesi

D) Şehirlerin sanayileşme hızının, tarımın modernleşmesinden çok daha yavaş olması

E) Şehirlerde komşuluk ilişkilerinin zayıflaması

17. “Bu Ülke” adlı eseri yazan sosyolog aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mehmet izzet
- B) Mümtaz Turhan
- C) Cemil Meriç**
- D) Ziya Gökalp
- E) Niyazi Berkes

18. Mümtaz Turhan a göre, bir toplumun, yabancı bir kültüre sahip grup veya toplumla temasa geldiği zaman hiçbir iç ve dış baskı altında bulunmaksızın belirli unsurlar veya o kültürün belirli bir kısmını alıp benimsemesi sonucunda yapısında meydana gelen değişmelerden kastettiği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Serbest kültür değişimleri
- B) Zorunlu kültür değişimleri**
- C) Planlı kültür değişimleri
- D) Kültürel boşluk
- E) Modernleşme

19. Aşağıdakilerden hangisi sosyolojinin refleksif bir bilim olma özelliğini ifade etmektedir?

- A) Yeniliğini ve farklılığını kullandığı yöntemlere ortaya koyma çabası
- B) Yeni bilim olmasıyla değişen bilim anlayışına büyük katkıları
- C) Sosyolojinin kendi üstüne soru sorabilen ve bu soruları sürekli yenileyen bilim olması**
- D) Doğa bilimlerinin kullandığı yöntemleri kullanması
- E) Sosyolojinin kendi yöntem ve tekniklerini oluşturması

20. Tönnies'un deyimiyle kutsal alana cemaat, kutsal dışı alan cemiyet diyecek olursak ileri toplumlara doğru

gidildikçe önem kazanır.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yeri aşağıdakilerden hangisi doğru şekilde tamamlar?

- A) Kutsal varlıklar alanı
- B) Mitler alanı
- C) İdeoloji alanı
- D) Cemaatleşme alanı
- E) Kutsal dışı alan**

21. Aşağıdakilerden hangisi Behice Boran'ın en temel sosyolojik eseridir?

- A) **Toplumsal yapı ve değişme**
- B) Bizim köy
- C) Toplumsal yapı araştırmaları
- D) Hasanoğlan Köyü'nün içtimai-iktisadi yapısı
- E) Ereğli: Ağır sanayiden önce bir sahil kasabası

22. Niyazi Berkes e göre, Türk toplumunun sosyal gerçekliği göz önüne alındığında laiklik kavramı yerine aşağıdaki kavramlardan hangisinin kullanılması daha uygundur?

- A) **Sekülerleşme**
- B) Modernleşme
- C) Batılılaşıma
- D) Halksallaştırma
- E) Muasırlaşmak

23. Mübeccel Kıray, sosyal yapı ve şehirleşme olgusunu ele alırken hangi terim çiftini kullanmıştır?

- A) Köy- kent
- B) Folk ve şehir.
- C) **Feodal şehir- modern şehir**
- D) Gelenekçi- modern şehir
- E) Kasaba- şehir

24. "Türkiye'de sosyolojinin ilk ve ana sorununun, önce Batı sosyolojisi ile ilişkilerini iyi belirleyebilmesi ve

Türk toplumunun ve gerçeklerinin aydınlanmasında takınılması gerekli tutumun ne olduğunu saptayabilmesi"

olduğunu öne süren sosyolog aşağıdakilerden hangisidir?

- A) **Baykan Sezer**
- B) Ziya Gökalp
- C) Mübeccel Kıray
- D) Niyazi Berkes
- E) Mehmet İzzet

25. Ziya Gökalp'in dilin sadeleştirilmesi ve ulusallaştırılması konusunda esas aldığı konuşma aşağıdakilerden hangisidir?

A) Orta Asya Türk toplumlarının konuşması

B) İstanbul'da konuşulan Türk ağız

C) Farsça

D) Fransızca

E) Arapça

26. Berkes'e göre her çağdaşlaşma dönemini izleyen eğilim aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sekülerleşme

B) Dinselleşme

C) Asrileşme

D) Kutuplaşma

E) Liberalleşme

27. Baykan Sezer'e göre, sosyolojinin tarih ile iş birliği kaçınılmazdır. Aşağıdakilerden hangisi bu konudaki görüşlerden biri değildir?

A) Toplumların kendi tarihlerinin asıl yaratıcı gücü isteğe bağlı ya da ısmarlama olabilir.

B) Toplumun kendisi gibi çıkarları da tarih içinde oluşmaktadır.

C) Toplumlar tarihi içinde kendilerine bir yer, bir rol ve çeşitli ilişkiler içinde bir çerçeve edinir, oluşturur.

D) Toplumlar kendi özelliklerini kendi serüvenleri sonunda kazanır.

E) Bir toplumun yükselişi, sorunlarını aşması ancak tarihin akışıyla uyum sağlayabilmesi ile gerçekleşir.

28. Bir toplumun iş bölümü sonucu ortaya çıkan grup ulaşmasına ne ad verilir?

A) Sınıfsal hiyerarşi

B) İşlevselci yaklaşım

C) Toplumsal tabaka

D) Toplumsal sınav

E) Sosyal dayanışma

29. Aşağıdakilerden hangisi Baltacıoğlu'nun kültür ve uygarlık ayrımına ilişkin doğru bir önerme değildir?

- A) Uygarlık öğrenilebilir.
- B) Uygarlık, akıl ve yöntem işidir.
- C) Medeniyet teknikten ibarettir.
- D) Kültür, uluslararasıdır.

E) Batı'nın uygarlığı alınmalıdır.

30. Merkez- çevre modelini ele aldığı, Türk siyasasını Açıklayabilecek Bir Anahtar: Merkez- çevre ilişkileri, başlıklı makalesi sosyal bilim literatüründe en fazla yankı bulmuş eserlerinden birini oluşturan sosyolog aşağıdakilerden hangisidir?

A) Şerif Mardin

- B) Baykan Sezer
- C) Mehmet İzzet
- D) Nilüfer Göle
- E) İbrahim Yasa

31. Şerif mardin'in çalışmalarında simgesel düşüncenin toplum hayatımızda oynadığı role bağlı olarak "kültür kodları", "mitoslar" ve "din" olgusu ile sosyo-bilişsel açıdan ortak mekanizmalara sahip ve onlarla yakından

ilintili olarak tanımlanan olgu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Aile
- B) Bilim
- C) Gelenek
- D) Ekonomi

E) İdeoloji

32. Türk Sosyoloji Tarihi'nde, Kurna Köyü inmeleri ile Toplumsal Yapı ve Değişme çalışmalarına başlatan sosyolog aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Niyazi Berkes
- B) Pertev Naili Boratav
- C) Behice Boran
- D) Ziya Gökalp

E) Mehmet Ali Şevki

33. Şamanizm'in Türk toplumsal ve siyasal yaşamında önemli bir yeri olduğunu ve Şamanizm, İslamiyet'e bir dinamizm ve Türk toplumuna yepyeni bir ideoloji ve devlet felsefesi getirmekte rol oynadığını aşağıdaki hangi sosyolog öne sürmüştür?

A) Niyazi Berkes

B) Cahit Tanyol

C) Mübeccel Kıray

D) Cemil Meriç

E) Mehmet İzzet

34. Aşağıdakilerden hangisi İbrahim Yasa'nın gecekondu aileleri üzerine yaptığı çalışma sonucundaki tespitlerinden biri değildir?

A) Gecekondu ailelerinde evlenme adetleri köydeki gibi çok pahalı gerçekleştirilmez.

B) Gecekondu da ailenin çözülmesi artık ölümle değil, boşanma ile gerçekleşir.

C) Gecekondu konutlarında hela ve çeşmeler ortaklaşadır.

D) Gecekondu bölgelerinde salgın hastalıklar daha sık görülür.

E) Gecekondu ailesinde şehirli ev eşyaları toplumsal saygınlık kazanmak için gösteri malzemesidir.

35. Aşağıdakilerden hangisi karşılaştırılmalı tarihsel yöntem ve materyalizmin etkisiyle, Doğu-Batı farklılığını kabul eden toplumsal yapıyı temellendirmeye çalışan sosyologtur?

A) Cemil Meriç

B) Ziya Ülken

C) Mübeccel Kıray

D) Ziya Gökalp

E) Cahit Tanyol

36. Mübeccel Kıray, Türkiye'de metropoliten alanların oluşumunda sanayilerin kent merkezlerinin dışına çıkarılmasında ortaya çıkan özgün bir sanayi yer seçim tipolojisini "....." olarak tanımlamaktadır.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yeri aşağıdakilerden hangisi doğru şekilde tamamlar?

A) Sahte şehirleşme

B) Gecekondulaşma

C) Saçaklanma

D) Çeperleşme

E) Gettolaşma

37. Türkiye'nin temel sorunlarına Doğu-Batı çatışması ekseninde yaklaşan ve Doğu toplumlarının zorla Batı ya benzetilmesinin doğru olmadığını öne süren sosyolog aşağıdakilerden hangisidir?

A) İbrahim Yasa

B) Mehmet İzzet

C) Şerif Mardin

D) Niyazi Berkes

E) Baykan Sezer

39. I. Kültürle uygarlık ayrıştırılmaz.

II. Kültür uygarlığı mal edilmedikçe, ulus tarafından benimsemez.

III. Kültürün dışarıdan alınmasına gerek vardır.

IV. Bir ulusun güçlü olması, onun kültür ile uygarlığı denge haline getirmesiyle mümkündür.

Yukarıdaki ifadelerden hangileri Ziya Gökalp'in kültür-uygarlık ayrımına ilişkin görüşleri arasındadır?

A) I ve III

B) II ve III

C) I, II ve III

D) I, III ve IV

E) II, III ve IV

40. Aşağıdakilerden hangisi Şerif Mardin'in sosyal bilim anlayışının genel özelliklerinden biri değildir?

A) "Socius" temellidir.

B) Pozitivist bir eğilim barındırır.

C) Göstergebilimsel bir sosyokültürel analizi ön plana çıkarır.

D) Bourdieucu çizgilerle paralellikler taşır.

E) Eserlerinde Weberci ve Foucaultcu yönelim vardır.

41. ereğli çalışmasında kavramsal çerçeve olarak feodal şehrin modern şehir haline geçme sürecini benimseyen ve “Ereğli: Ağır Sanayiden Önce Bir Sahil Kasabası” adlı çalışması olan sosyolog aşağıdakilerden hangisidir?

A) Mübeccel Kıray

B) Cemil Meriç

C) Niyazi Berkes

D) Cahit Tanyol

E) Mümtaz Turhan

42. Aşağıdakilerden hangisi Cemil Meriç'e göre İbn Haldun'dan sonra sosyoloji biliminin dört kurucusundan biri değildir?

A) Durkheim

B) Comte

C) Marks

D) Saint Simon

E) Proudhon

43. Şerif Mardin ideolojileri aşağıdaki hangi kategorilerde değerlendirilir?

A) Kırsal ve kentsel

B) Modern ve geleneksel

C) Dinsel ve seküler

D) Sert ve yumuşak

E) Maddi ve manevi

44. Cemil Meriç'e göre; toplumsal bilimlerin dayandığı temel prensiplerden birçoğunu ilk defa ifade ettiğini öne sürdüğü ve sosyolojinin kurucusu olarak gördüğü sosyolog aşağıdakilerden hangisidir?

A) Gazali

B) Farabi

C) İbni Haldun

D) İbni Rüşd

E) İbni Sina

45. Mehmet İzzet amaçları birden fazla olan cemiyetleri sınıflandırırken hangi kriteri dikkate almıştır?

A) Siyasal otorite

B) Dini inanç

C) Ortak tarih

D) İş bölümü

E) İklim koşulları